

تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت و تصمیمات استراتژیک در

شرکت‌ها

حیدر ربیعی^۱

کبری سهرابی^۲

مریم سهرابی^۳

چکیده

این مقاله به بررسی تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت در سازمان‌ها و شرکت‌ها می‌پردازد و نقش کلیدی مالیات را در فرآیندهای تصمیم‌گیری استراتژیک سازمانی تحلیل می‌کند. با توجه به اینکه مالیات یکی از مهم‌ترین ابزارهای اقتصادی دولت‌ها برای تأمین منابع مالی، کنترل تورم و تنظیم بازار به شمار می‌آید، نحوه اثرگذاری آن بر سیاست‌ها و عملکرد مالی سازمان‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد. در این تحقیق، ضمن مرور مبانی نظری و مطالعات پیشین، به موضوعاتی چون اثر مالیات بر سودآوری، نقدینگی، سرمایه‌گذاری، ساختار سرمایه و سیاست‌های تقسیم سود پرداخته شده و به اهمیت برنامه‌ریزی مالیاتی در کاهش هزینه‌های شرکت‌ها و بهره‌برداری از مشوق‌های مالیاتی اشاره شده است.

مطالعه حاضر از نوع کاربردی و با روش توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر اطلاعات کتابخانه‌ای و بررسی مقالات و منابع علمی انجام شده است. از سوالات کلیدی تحقیق می‌توان به نحوه اثرگذاری مالیات بر تصمیمات مدیریتی، روش‌های بهینه‌سازی هزینه‌های مالیاتی، نقش مشوق‌ها، مدیریت نقدینگی و تفاوت نظام‌های مالیاتی کشورها اشاره کرد. بررسی دقیق این موضوعات نشان می‌دهد که شناخت و بهره‌گیری از سیاست‌های مالیاتی، نقش بسزایی در ارتقاء قدرت رقابتی، رشد اقتصادی و افزایش کارایی سازمان‌ها دارد. نتایج حاصله می‌تواند به تصمیم‌گیرندگان و مدیران مالی کمک

^۱ استاد دانشگاه تهران و مشاور استراتژی‌های مالی، اقتصادی و سرمایه‌گذاری

^۲ کارشناس ارشد حسابداری - شرکت بیمه البرز

^۳ کارشناس ارشد مدیریت مالی دانشگاه تهران دانشکده مدیریت.

کند تا با اتخاذ راهبردهای کارآمد و هماهنگ با قوانین مالیاتی، ضمن تحقق اهداف سازمانی، از ظرفیت‌های نظام مالیاتی در جهت بهینه‌سازی عملکرد خود بهره‌مند شوند.

کلمات کلیدی:

مالیات، برنامه‌ریزی مدیریت، سودآوری، مشوق‌های مالیاتی، تصمیم‌گیری استراتژیک

مبانی نظری

مالیات به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع درآمد دولتی، نقش کلیدی در اقتصاد هر کشور ایفا می‌کند (کرمانی و شمس‌الدینی، ۱۴۰۰). از سوی دیگر، برنامه‌ریزی مدیریت به عنوان فرآیندی استراتژیک، به سازمان‌ها کمک می‌کند تا منابع خود را به بهترین شکل ممکن تخصیص دهند و به اهداف بلندمدت خود دست یابند (اسدی راوری و گرکز، ۱۳۹۶). در این میان، مالیات‌ها به عنوان یک عامل خارجی تأثیرگذار، می‌توانند تصمیم‌گیری‌های مدیریتی را تحت تأثیر قرار دهند (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲). این مقاله به بررسی تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت می‌پردازد و تلاش می‌کند تا نقش مالیات‌ها را در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک سازمان‌ها تحلیل کند (اسلامی و همکاران، ۱۴۰۲).

اهمیت این موضوع از آنجا نشأت می‌گیرد که مالیات‌ها نه تنها بر سودآوری شرکت‌ها تأثیر می‌گذارند، بلکه می‌توانند بر انتخاب‌های سرمایه‌گذاری، ساختار سرمایه و حتی سیاست‌های تقسیم سود نیز تأثیرگذار باشند (بندریان و موسوی ۱۳۹۹). از این رو، درک دقیق تأثیر مالیات‌ها بر برنامه‌ریزی مدیریت می‌تواند به سازمان‌ها کمک کند تا استراتژی‌های بهینه‌تری را در پیش بگیرند و از فرصت‌های مالیاتی بهره‌برداری کنند (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲).

هدف این مقاله ارائه یک چارچوب تحلیلی برای درک بهتر رابطه بین مالیات و برنامه‌ریزی مدیریت است (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲). در ادامه، به بررسی انواع مالیات‌ها، تأثیر آن‌ها بر تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و چالش‌های پیش‌روی سازمان‌ها در این زمینه پرداخته خواهد شد (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

مالیات‌ها نه تنها به عنوان یک هزینه برای سازمان‌ها محسوب می‌شوند، بلکه می‌توانند به عنوان یک ابزار استراتژیک در برنامه‌ریزی مدیریت مورد استفاده قرار گیرند (اسلامی و همکاران ۱۴۰۲). برنامه‌ریزی مالیاتی، که بخشی جدایی‌ناپذیر از برنامه‌ریزی مدیریت است، به سازمان‌ها کمک می‌کند تا با استفاده از قوانین و مقررات مالیاتی، بار مالیاتی خود را به حداقل برسانند و در عین حال از فرصت‌های مالیاتی موجود بهره‌برداری کنند (رضایی و دهقانی، ۱۴۰۲). این فرآیند نیازمند درک عمیق از قوانین مالیاتی، تحلیل

دقیق تأثیرات مالیات بر عملیات سازمان و هماهنگی بین بخش‌های مختلف مدیریتی است (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

علاوه بر این، تغییرات مداوم در قوانین مالیاتی و افزایش پیچیدگی‌های نظام‌های مالیاتی در سطح جهانی، برنامه‌ریزی مدیریت را با چالش‌های جدیدی مواجه کرده است (طباطبایی حکیم، ۱۳۹۸). سازمان‌ها باید به طور مستمر خود را با این تغییرات تطبیق دهند و استراتژی‌های خود را به روز کنند تا بتوانند در محیطی رقابتی و پرچالش به فعالیت خود ادامه دهند (رضایی و دهقانی، ۱۴۰۲). این مقاله با بررسی این چالش‌ها و ارائه راهکارهای عملی، تلاش می‌کند تا مدیران را در جهت بهبود برنامه‌ریزی مدیریت و بهینه‌سازی تأثیرات مالیاتی یاری کند (رضایی و دهقانی، ۱۴۰۲).

مالیات یکی از اساسی‌ترین ابزارهای اقتصادی دولت‌ها برای تأمین منابع مالی، کنترل تورم، تنظیم بازار و حتی هدایت رفتارهای اقتصادی افراد و کسب‌وکارهاست (طباطبایی حکیم، ۱۳۹۸). بدون یک نظام مالیاتی کارآمد، دولت‌ها با چالش‌های متعددی در تأمین هزینه‌های عمومی، توسعه زیرساخت‌ها و ارائه خدمات اجتماعی روبه‌رو خواهند شد (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲). از سوی دیگر، مالیات فقط یک تعهد قانونی برای کسب‌وکارها نیست (کرمانی و شمس‌الدینی، ۱۴۰۰)، بلکه عاملی تعیین‌کننده در فرآیند برنامه‌ریزی مدیریت به شمار می‌آید (رضایی و دهقانی، ۱۴۰۲). تصمیم‌گیری‌های مالی، سرمایه‌گذاری، هزینه‌ها و حتی استراتژی‌های توسعه شرکت‌ها، همگی تحت تأثیر نرخ‌ها و قوانین مالیاتی قرار دارند (اسلامی و همکاران، ۱۴۰۲).

در دنیای کسب‌وکار، شرکت‌ها باید مالیات را نه تنها به عنوان یک هزینه بلکه به عنوان یک متغیر کلیدی در برنامه‌ریزی مدیریت در نظر بگیرند (عرب و سلمانی، ۱۳۹۸). بهینه‌سازی ساختار مالیاتی، بهره‌گیری از مشوق‌های مالیاتی و تنظیم راهبردهای مالی به نحوی که کمترین فشار مالیاتی را به شرکت تحمیل کند (کرمانی و شمس‌الدینی، ۱۴۰۰)، همگی از نکاتی هستند که مدیران باید به آن توجه کنند (بندریان و موسوی، ۱۳۹۹). عدم برنامه‌ریزی مالیاتی مناسب می‌تواند باعث کاهش سودآوری، افزایش هزینه‌های عملیاتی و حتی مشکلات حقوقی برای شرکت‌ها شود (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲). در مقابل، آگاهی از قوانین مالیاتی و به‌کارگیری استراتژی‌های کارآمد، می‌تواند منجر به

کاهش تعهدات مالیاتی و افزایش قدرت رقابتی شرکت‌ها شود (اسدی راوری و گرکز، ۱۳۹۶).

همچنین، مالیات نقش کلیدی در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری دارد. بسیاری از شرکت‌ها هنگام انتخاب محل احداث کارخانه، توسعه کسب‌وکار در مناطق مختلف یا حتی گسترش فعالیت‌های بین‌المللی، نرخ‌های مالیاتی و مشوق‌های دولتی را به عنوان یکی از معیارهای اصلی تصمیم‌گیری در نظر می‌گیرند (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲). در برخی کشورها، دولت‌ها برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی و تشویق تولید، معافیت‌های مالیاتی گسترده‌ای ارائه می‌دهند، درحالی‌که در برخی دیگر، فشار مالیاتی زیاد ممکن است باعث خروج سرمایه از بازار شود (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲).

از جنبه دیگر، مالیات بر جریان نقدینگی شرکت‌ها اثرگذار است (کمجانی، ۱۴۰۲). برنامه‌ریزی مدیریت مالی بدون در نظر گرفتن تعهدات مالیاتی می‌تواند به کمبود نقدینگی در زمان پرداخت مالیات منجر شود (اسدی راوری و گرکز، ۱۳۹۶). به همین دلیل، مدیران مالی باید استراتژی‌هایی برای بهینه‌سازی پرداخت مالیات، تعویق پرداخت‌ها در چارچوب قانونی و بهره‌برداری از فرصت‌های کاهش بار مالیاتی داشته باشند (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

با توجه به پیچیدگی‌های قوانین مالیاتی و تأثیر آن بر برنامه‌ریزی مدیریت، شرکت‌ها نیازمند استفاده از متخصصان مالیاتی و برنامه‌ریزی دقیق هستند (طباطبایی حکیم، ۱۳۹۸). شناخت دقیق از سیاست‌های مالیاتی، تحلیل تأثیر آن بر سودآوری و هزینه‌ها و تدوین راهبردهایی برای کاهش فشار مالیاتی، از مهم‌ترین وظایف مدیران در هر سازمانی محسوب می‌شود (رضایی و دهقانی، ۱۴۰۲). در ادامه این مقاله، به بررسی دقیق‌تر تأثیر مالیات بر تصمیم‌گیری‌های مدیریتی، روش‌های بهینه‌سازی مالیاتی و راهکارهای کاهش ریسک‌های مالیاتی خواهیم پرداخت (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲).

مالیات به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای اقتصادی، نه تنها بر درآمدهای دولت تأثیرگذار است، بلکه بر سیاست‌گذاری‌های مالی، سرمایه‌گذاری‌های کلان و حتی تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در سطح سازمانی اثر عمیقی دارد (اسلامی و همکاران، ۱۴۰۲). در دنیای پر رقابت کسب‌وکار، درک صحیح از قوانین مالیاتی و تأثیر آن بر برنامه‌ریزی استراتژیک

شرکت‌ها، می‌تواند تعیین‌کننده بقا یا شکست یک سازمان باشد. مدیرانی که بدون توجه به تعهدات مالیاتی و اثرات آن بر نقدینگی و هزینه‌های عملیاتی تصمیم‌گیری می‌کنند (گرکز و بشروتن، ۱۳۹۶)، ممکن است با بحران‌های مالی، جریمه‌های مالیاتی سنگین و حتی خروج از بازار مواجه شوند. از این‌رو، ضرورت دارد که شرکت‌ها مدیریت مالیاتی را به عنوان یکی از ارکان اساسی استراتژی‌های خود در نظر بگیرند (طباطبایی حکیم، ۱۳۹۸).

از سوی دیگر، در سطح کلان اقتصادی، مالیات نقشی اساسی در توسعه اقتصادی، کاهش نابرابری‌ها و افزایش رفاه عمومی ایفا می‌کند (عرب و سلمانی، ۱۳۹۸). دولت‌ها با استفاده از درآمدهای مالیاتی، زیرساخت‌های اساسی مانند حمل‌ونقل، آموزش، بهداشت و امنیت را تأمین می‌کنند (غضنفری، ۱۴۰۰). در نتیجه، شرکت‌ها نیز به‌طور غیرمستقیم از این خدمات بهره می‌برند (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲). با این حال، نظام‌های مالیاتی ناکارآمد، نرخ‌های مالیاتی بالا و قوانین پیچیده، می‌توانند مانعی بر سر راه رشد کسب‌وکارها باشند (کرمانی و شمس الدینی، ۱۴۰۰). در چنین شرایطی، مدیران باید با اتخاذ راهکارهای قانونی و برنامه‌ریزی دقیق، تعهدات مالیاتی خود را بهینه‌سازی کرده و از فرصت‌های مالیاتی به نفع سازمان خود استفاده کنند (اسلامی و همکاران ۱۴۰۲).

یکی دیگر از دلایل اهمیت این موضوع، اثر مالیات بر تصمیمات سرمایه‌گذاری و توسعه کسب‌وکار است (عرب و سلمانی، ۱۳۹۸). در بسیاری از موارد، شرکت‌ها هنگام انتخاب محل استقرار دفاتر یا کارخانه‌های خود، نرخ مالیات را یکی از معیارهای اصلی ارزیابی قرار می‌دهند (بندریان و موسوی ۱۳۹۹). کشورهایی که سیاست‌های مالیاتی حمایتی دارند، می‌توانند سرمایه‌گذاران بیشتری را جذب کنند (کمجانی، ۱۴۰۲)، در حالی که مالیات‌های سنگین ممکن است موجب فرار سرمایه و کاهش انگیزه کارآفرینی شوند (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲). بنابراین، آگاهی از سیاست‌های مالیاتی و استفاده بهینه از مشوق‌های مالیاتی، یکی از عوامل کلیدی موفقیت شرکت‌ها در بازارهای داخلی و بین‌المللی محسوب می‌شود (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲).

همچنین، نقدینگی و جریان‌های مالی در شرکت‌ها تا حد زیادی تحت تأثیر مالیات قرار دارند. پرداخت‌های مالیاتی سنگین در زمان‌های نامناسب می‌تواند باعث فشار بر نقدینگی

شود و حتی برخی کسب‌وکارها را به سمت بحران مالی سوق دهد (اسدی راوری و گرکز، ۱۳۹۶). از این رو، ضروری است که مدیران مالی با یک برنامه‌ریزی دقیق، پرداخت مالیات را مدیریت کرده و زمان‌بندی مناسبی برای پرداخت‌ها داشته باشند تا از کمبود نقدینگی جلوگیری شود (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

با توجه به پیچیدگی‌های روزافزون قوانین مالیاتی و تأثیر مستقیم آن بر سودآوری، سرمایه‌گذاری و توسعه کسب‌وکارها، نیاز به تحقیقات گسترده و استفاده از دانش تخصصی در این حوزه بیش از پیش احساس می‌شود (بندریان و موسوی ۱۳۹۹). برنامه‌ریزی صحیح در حوزه مالیات نه تنها باعث کاهش هزینه‌های اضافی و بهبود وضعیت مالی سازمان‌ها می‌شود (غضنفری، ۱۴۰۰)، بلکه به رشد اقتصادی کشورها نیز کمک می‌کند (اسلامی و همکاران ۱۴۰۲). در ادامه این مقاله، راهکارهای عملی برای مدیریت بهتر تعهدات مالیاتی و استفاده از مشوق‌های مالیاتی در جهت بهبود عملکرد سازمانی مورد بررسی قرار خواهد گرفت (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲).

در دنیای اقتصادی امروز، مالیات به یکی از عوامل کلیدی در برنامه‌ریزی مدیریت تبدیل شده است (بزاززاده تربتی و همکاران، ۱۴۰۲). از یک سو، دولت‌ها به مالیات به عنوان منبع اصلی درآمد نگاه می‌کنند و از سوی دیگر، کسب‌وکارها و مدیران مالی آن را به عنوان یک هزینه قابل توجه و عامل تأثیرگذار در تصمیم‌گیری‌های راهبردی در نظر می‌گیرند (بندریان و موسوی ۱۳۹۹). مسئله اصلی این است که چگونه شرکت‌ها می‌توانند در چارچوب قوانین مالیاتی، بهینه‌ترین تصمیمات را برای کاهش هزینه‌های مالیاتی و افزایش بهره‌وری اتخاذ کنند؟ این مسئله از آنجا پیچیده‌تر می‌شود که سیاست‌های مالیاتی در کشورهای مختلف متفاوت بوده و قوانین مالیاتی نیز به طور مداوم در حال تغییر هستند (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

یکی از مشکلات اساسی در این زمینه، عدم آگاهی کافی مدیران از تأثیرات مالیاتی در برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت است. بسیاری از شرکت‌ها به دلیل نبود استراتژی‌های مالیاتی مناسب، با چالش‌های مختلفی همچون کاهش سودآوری، مشکلات نقدینگی، افزایش بار مالیاتی و حتی جرایم مالیاتی مواجه می‌شوند (مومنی، ۱۴۰۳). علاوه بر این، در برخی موارد، شرکت‌ها نمی‌توانند به درستی از مشوق‌های مالیاتی

بهره‌مند شوند و همین موضوع باعث کاهش رقابت‌پذیری آن‌ها در بازار می‌شود (مسیحی پور و همکاران، ۱۴۰۰).

از طرف دیگر، وجود نرخ‌های مالیاتی بالا یا قوانین مالیاتی پیچیده ممکن است بر تصمیمات سرمایه‌گذاری، توسعه کسب‌وکار و حتی نحوه تخصیص منابع مالی اثر منفی بگذارد (اسدی راوری و گرکز، ۱۳۹۶). در بسیاری از کشورها، شرکت‌ها هنگام تصمیم‌گیری برای گسترش فعالیت‌های خود، میزان مالیات را به عنوان یکی از مهم‌ترین معیارهای انتخاب در نظر می‌گیرند (محمدی، ۱۴۰۱). این در حالی است که برخی کشورها با ارائه تخفیف‌های مالیاتی، معافیت‌ها و سیاست‌های حمایتی، توانسته‌اند محیطی جذاب برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فراهم کنند (مرادی آبدۀ گاه و مرادی آبدۀ گاه، ۱۴۰۲). این تفاوت‌ها نشان‌دهنده اهمیت بررسی تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت و تدوین استراتژی‌های کارآمد برای بهینه‌سازی مالیاتی است (غضنفری، ۱۴۰۰).

سوالات مقاله و اهداف

بر اساس مبانی نظری مطرح شد، این مقاله به دنبال پاسخ به سوالات زیر است:

- مالیات چگونه بر تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در شرکت‌های مختلف تأثیر می‌گذارد؟
- چه استراتژی‌هایی برای کاهش هزینه‌های مالیاتی در چارچوب قوانین موجود وجود دارد؟
- نقش مشوق‌های مالیاتی در افزایش سرمایه‌گذاری و توسعه کسب‌وکار چیست؟
- مدیران چگونه می‌توانند نقدینگی شرکت را در مواجهه با تعهدات مالیاتی مدیریت کنند؟
- چه تفاوت‌هایی میان نظام‌های مالیاتی کشورهای مختلف وجود دارد و این تفاوت‌ها چه تأثیری بر برنامه‌ریزی مدیریت دارند؟
- چگونه تغییرات قوانین مالیاتی می‌تواند بر برنامه‌ریزی مالی شرکت‌ها اثرگذار باشد؟

این مقاله سعی دارد با بررسی دقیق این سوالات، مدیران کسب‌وکارها را در جهت تدوین راهبردهای مالیاتی کارآمد یاری کند و راهکارهایی ارائه دهد که ضمن رعایت قوانین، هزینه‌های مالیاتی را به حداقل برساند و از فرصت‌های مالیاتی موجود بیشترین بهره را ببرند (ولدی، ۱۴۰۱).

مالیات یکی از مؤلفه‌های کلیدی در سیاست‌های اقتصادی دولت‌ها و یکی از عوامل تأثیرگذار بر برنامه‌ریزی مدیریت در سازمان‌ها و شرکت‌ها محسوب می‌شود (نیکزاد قادیکلایی و همکاران، ۱۴۰۳). از آنجاکه مالیات به طور مستقیم بر سودآوری، جریان نقدینگی، سرمایه‌گذاری و تصمیمات راهبردی شرکت‌ها اثرگذار است، لازم است که مدیران آگاهی کاملی از تأثیرات مالیاتی بر برنامه‌های کسب‌وکار خود داشته باشند (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵). هدف اصلی این مقاله بررسی دقیق تأثیر مالیات بر فرآیند برنامه‌ریزی مدیریت و ارائه راهکارهای علمی و عملی برای بهینه‌سازی هزینه‌های مالیاتی در چارچوب قوانین موجود است (مسیحی پور و همکاران، ۱۴۰۰).

این مقاله به دنبال آن است که مدیران مالی و تصمیم‌گیرندگان سازمانی را با راهکارهای کاهش بار مالیاتی آشنا کند تا بتوانند ضمن رعایت تعهدات مالیاتی، حداکثر بهره‌وری را از منابع مالی خود داشته باشند (اسلامی و همکاران ۱۴۰۲). همچنین، این مقاله تلاش می‌کند تا نقش سیاست‌های مالیاتی در سرمایه‌گذاری و توسعه کسب‌وکارها را تحلیل کند و نشان دهد که چگونه یک سیستم مالیاتی شفاف و عادلانه می‌تواند به رشد اقتصادی و افزایش رقابت‌پذیری کسب‌وکارها کمک کند (بهارمقدم و نبی زاده، ۱۳۹۵).

یکی دیگر از اهداف مهم این مقاله، بررسی مشوق‌های مالیاتی و فرصت‌های کاهش تعهدات مالیاتی است. بسیاری از کشورها برای جذب سرمایه‌گذاران، سیاست‌های مالیاتی ویژه‌ای اتخاذ می‌کنند که می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر تصمیمات مالی و سرمایه‌گذاری شرکت‌ها داشته باشد. این مقاله تلاش خواهد کرد تا چگونگی بهره‌گیری از این مشوق‌ها را بررسی کند و استراتژی‌هایی را برای استفاده بهینه از این فرصت‌ها ارائه دهد (حکمت و همکاران، ۱۴۰۲).

علاوه بر این، یکی از دغدغه‌های اصلی مدیران مالی، مدیریت نقدینگی و زمان‌بندی مناسب پرداخت‌های مالیاتی است. هدف این مقاله این است که راهکارهایی برای

برنامه‌ریزی بهینه جریان‌های مالی ارائه دهد تا کسب‌وکارها بتوانند بدون مواجهه با مشکلات نقدینگی، تعهدات مالیاتی خود را مدیریت کنند (اسلامی و همکاران، ۱۴۰۲). این مقاله قصد دارد با ارائه یک دیدگاه جامع و عملی، به مدیران کمک کند تا با آگاهی بیشتر و برنامه‌ریزی بهتر، اثرات منفی مالیات را کاهش داده و از مزایای آن برای رشد و توسعه کسب‌وکار خود بهره‌برداری کنند (ولدی، ۱۴۰۱).

برنامه‌ریزی مالیاتی به‌عنوان یکی از جنبه‌های حیاتی مدیریت مالی کسب‌وکارها شناخته می‌شود. این فرآیند شامل برنامه‌ریزی و تنظیم مالیات‌ها برای کاهش هزینه‌ها، بهینه‌سازی سودآوری و رعایت قوانین مالیاتی است. به گفته‌ی (نیکزاد قادیکلایی و همکاران، ۱۴۰۳)، برنامه‌ریزی مالیاتی به کسب‌وکارها کمک می‌کند تا از مزایای مالیاتی بهره‌مند شوند و به تعهدات مالیاتی خود عمل کنند (مسیحی پور و همکاران، ۱۴۰۰).

تحقیقات پیشین

شریفی حقیقی و همکاران (۱۴۰۲)، به تحلیل ارتباط مالیات، بهای تمام‌شده و سود و زیان در شرکت‌ها پرداخته و نشان داده است که مالیات به‌عنوان یک متغیر مستقل، تأثیرات عمده‌ای بر بهای تمام‌شده و سود و زیان شرکت‌ها دارد. این مطالعه تأکید می‌کند که مدیران مالی باید تأثیر مالیات را بر تصمیم‌گیری‌های خود مد نظر داشته باشند، زیرا تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری، تأمین مالی و حتی انتخاب استراتژی‌های بازاریابی ممکن است تحت تأثیر نرخ‌های مالیاتی قرار گیرد.

پاک مرام عسگر و همکاران (۱۳۹۳)، به اهمیت برنامه‌ریزی مالیاتی برای افراد و دفاتر خانوادگی با ارزش خالص بالا پرداخته و بیان می‌کند که برنامه‌ریزی مالیاتی مؤثر به کاهش بدهی‌های مالیاتی و به حداکثر رساندن حفظ ثروت کمک می‌کند. این راهنما تأکید دارد که برنامه‌ریزی مالیاتی برای افراد، مشاغل و به‌ویژه دفاتر خانوادگی که ثروت قابل توجهی را مدیریت می‌کنند، ضروری است.

فلاح زواره و همکاران (۱۴۰۲)، به بررسی تأثیر برنامه‌ریزی مالیاتی و محدودیت مالی بر سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که شیوه‌های اجتناب از مالیات با سرمایه‌گذاری ارتباط مثبتی دارد و محدودیت مالی تأثیر معناداری بر این رابطه دارد.

قوتمند جزی و همکاران (۱۴۰۰)، در زمینه نقش متنوع‌سازی استراتژی‌های برنامه‌ریزی مالیاتی در تبیین رابطه بین معیارهای اجتناب مالیاتی و معیارهای ریسک. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که متنوع‌سازی استراتژی‌های برنامه‌ریزی مالیاتی می‌تواند تأثیر معناداری بر رابطه بین اجتناب مالیاتی و ریسک شرکت‌ها داشته باشد.

شهابی و همکاران (۱۳۹۸)، به بررسی تأثیر طرح‌ریزی مالیاتی بر ارزش شرکت با نقش تعدیلی ویژگی‌های هیأت‌مدیره در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که طرح‌ریزی مالیاتی تأثیر معناداری بر ارزش شرکت دارد و ویژگی‌های هیأت‌مدیره می‌تواند این تأثیر را تعدیل کند.

اسلامیان (۱۴۰۳)، به این نتیجه رسید که ریسک‌های شرکتی می‌توانند بر استراتژی‌های برنامه‌ریزی مالیاتی تأثیرگذار باشند. این مطالعه نشان می‌دهد که شرکت‌هایی با ریسک بالاتر، تمایل بیشتری به استفاده از تکنیک‌های اجتناب مالیاتی دارند تا بار مالیاتی خود را کاهش دهند.

عاطفی نژاد (۱۳۹۹)، به این نتیجه رسیدند که مشوق‌های مالیاتی ارائه‌شده در مناطق آزاد تجاری، نقش مهمی در افزایش سودآوری شرکت‌ها ایفا می‌کند. این پژوهش نشان می‌دهد که برنامه‌ریزی مالیاتی مؤثر می‌تواند به بهره‌گیری بهتر از این مشوق‌ها منجر شود.

مومنی هلالی و حیدرپور (۱۳۹۸)، در زمینه اثر تعدیل‌کننده ویژگی‌های هیأت‌مدیره بر رابطه بین ارزش شرکت و برنامه‌ریزی مالیاتی کار کردند و به این نتیجه رسیدند که ترکیب و ویژگی‌های هیأت‌مدیره می‌تواند تأثیر معناداری بر رابطه بین برنامه‌ریزی مالیاتی و ارزش شرکت داشته باشد. نتایج نشان می‌دهد که هیأت‌مدیره‌های با تخصص مالی بالاتر، برنامه‌ریزی مالیاتی مؤثرتری را اجرا می‌کنند که منجر به افزایش ارزش شرکت می‌شود.

خنجری و کوچ (۱۴۰۲)، موضوع تأثیر مالکیت دولتی بر رابطه میان و برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌ها مورد مطالعه قرار گرفت و به این نتیجه رسیدند که مالکیت دولتی می‌تواند تأثیر معناداری بر رابطه بین هزینه‌های نمایندگی و برنامه‌ریزی مالیاتی داشته باشد. نتایج

نشان می‌دهد که در شرکت‌های با مالکیت دولتی، هزینه‌های نمایندگی کمتر است و برنامه‌ریزی مالیاتی به صورت مؤثرتری انجام می‌شود.

معطوفی و نجاری (۱۳۹۷)، ویژگی‌های هیأت مدیره و هزینه‌های نمایندگی برخی از محققان به رابطه دوره تصدی مدیرعامل و برنامه‌ریزی مالیاتی با تکیه بر شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. آنان به این نتیجه رسیدند که مدت زمان تصدی مدیرعامل می‌تواند بر استراتژی‌های برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت تأثیرگذار باشد. نتایج نشان می‌دهد که مدیرعاملانی با دوره تصدی طولانی‌تر، به دلیل تجربه و آشنایی بیشتر با قوانین مالیاتی، برنامه‌ریزی مالیاتی مؤثرتری را اجرا می‌کنند.

روش‌شناسی

این مقاله از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی است. در این مقاله، تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت در کسب‌وکارها بررسی شده. به طور کلی، این مقاله تحلیلی به دنبال بررسی رابطه بین مالیات و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی، تأثیر قوانین مالیاتی بر نقدینگی، سودآوری و سرمایه‌گذاری و تحلیل مشوق‌های مالیاتی در سطوح مختلف سازمانی با تکیه بر تجزیه و تحلیل مقالات موجود در این زمینه است.

این مطالعه به صورت کتابخانه‌ای انجام شده است. از منابع علمی معتبر، مقالات پژوهشی، کتاب‌های تخصصی، گزارش‌های مالی و مطالعات پیشین در حوزه مالیات و مدیریت مالی استفاده شده است. همچنین از مطالعات موردی برای تجزیه و تحلیل رفتار مدیریتی در مواجهه با تعهدات مالیاتی استفاده شده است.

یافته‌های مقاله

در این مقاله، تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که در مطالعات پیشین صورت گرفته، مورد بررسی قرار گرفت.

۱. تأثیر مالیات بر سودآوری شرکت‌ها

مالیات یکی از ابزارهای مهم سیاست‌گذاری اقتصادی دولت‌ها است که می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در سودآوری شرکت‌ها داشته باشد. نرخ مالیات تعیین شده توسط دولت

به صورت مستقیم بر سود خالص شرکت‌ها اثر می‌گذارد و همین موضوع باعث می‌شود مدیران شرکت‌ها در تصمیمات خود به این عامل توجه ویژه‌ای داشته باشند. افزایش نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌ها منجر به کاهش سود خالص می‌شود که این کاهش سود می‌تواند موجب کاهش انگیزه برای سرمایه‌گذاری‌های جدید و محدود شدن برنامه‌های توسعه‌ای گردد. برای مثال، پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهد افزایش مالیات اثر منفی بر تصمیمات سرمایه‌گذاری دارد و می‌تواند جریان‌های نقدی شرکت را مختل کند.

از سوی دیگر، کاهش نرخ مالیات یا اعطای معافیت‌های مالیاتی و مشوق‌های مالی می‌تواند باعث رشد سودآوری شرکت‌ها شود. افزایش سود ناشی از کاهش هزینه‌های مالیاتی باعث می‌شود منابع بیشتری برای توسعه عملکرد شرکت، تحقیق و توسعه، نوآوری، ارتقاء کیفیت محصولات یا خدمات و همچنین افزایش سرمایه‌گذاری‌های جدید فراهم شود.

در این میان، برنامه‌ریزی مالیاتی اهمیت زیادی پیدا می‌کند. بسیاری از شرکت‌ها با استفاده از روش‌هایی مانند انتقال سود به مناطق با نرخ مالیاتی پایین‌تر یا بهره‌مندی از معافیت‌ها و مشوق‌ها، سعی در مدیریت بار مالیاتی خود دارند. استفاده صحیح از این استراتژی‌ها می‌تواند منجر به حفظ رقابت‌پذیری و افزایش بازدهی شود، اما در مقابل استفاده نامناسب یا تخطی از قوانین سبب مشکلات حقوقی و آسیب به اعتبار شرکت خواهد شد. از این رو، وجود دانش و تخصص مالیاتی برای تدوین سیاست‌های مناسب و مطابقت با قوانین ضرورت دارد.

لازم به ذکر است تأثیر مالیات بر سودآوری در صنایع مختلف، متفاوت است. در صنایعی که حاشیه سود پایین‌تری دارند، تأثیرات منفی نرخ‌های مالیاتی می‌تواند شدیدتر باشد. همچنین، اندازه شرکت نیز اهمیت دارد؛ شرکت‌های بزرگ‌تر معمولاً از امکانات بهتری برای مدیریت مالیات برخوردارند ولی شرکت‌های کوچک‌تر ممکن است فشار بیشتری احساس کنند و دامنه انتخاب کمتری برای سیاست‌های مالیاتی داشته باشند.

در بسیاری از کشورها، دولت‌ها با طراحی و ارائه مشوق‌های مالیاتی، سعی می‌کنند شرایط را برای بهبود سودآوری شرکت‌ها و جذب سرمایه‌گذاری تسهیل کنند. این ابزارها

شامل کاهش نرخ مالیات، معافیت‌های خاص و یا اعتبارهای مالیاتی هستند تا انگیزه شرکت‌ها برای مشارکت در حوزه‌های خاصی مانند مناطق کمتر توسعه‌یافته یا صنایع نوآورانه افزایش یابد.

با این حال، پیچیدگی قوانین مالیاتی و تغییرات گاه‌وبیگاه آن، برنامه‌ریزی مالی شرکت‌ها را با چالش‌هایی مواجه می‌سازد. بنابراین شرکت‌ها نیازمند تخصص و آگاهی کامل از مقررات مالیاتی برای تنظیم برنامه‌های مالی بهینه هستند تا بتوانند بار مالیاتی خود را به طور موثر مدیریت کنند.

خلاصه می‌توان گفت تاثیر مالیات بر سودآوری شرکت‌ها به عوامل متعددی همچون ساختار صنعت، اندازه شرکت، سیاست‌های مالیاتی و توان برنامه‌ریزی مالی بستگی دارد و مدیران باید با بررسی همه این جنبه‌ها، استراتژی‌های جامعی برای دستیابی به اهداف سودآوری تدوین نمایند.

۲. تاثیر مالیات بر تصمیمات سرمایه‌گذاری

مالیات یکی از عوامل مهم و تعیین‌کننده در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌ها به شمار می‌آید. تغییرات نرخ‌های مالیاتی می‌تواند جذابیت پروژه‌های سرمایه‌گذاری را دگرگون کند و در نتیجه، بر نحوه تخصیص منابع مالی توسط شرکت‌ها اثر بگذارد. افزایش نرخ مالیات بر درآمد معمولاً بازده انتظاری سرمایه‌گذاری‌ها را کاهش می‌دهد. این وضعیت ممکن است شرکت‌ها را از ورود به پروژه‌های جدید بازدارد و در نهایت منجر به کندی رشد و توسعه اقتصادی آن‌ها شود.

در نقطه مقابل، کاهش نرخ مالیات باعث افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری و تشویق شرکت‌ها به توسعه فعالیت‌ها و ورود به بازارهای نو می‌گردد. چنین سیاست‌هایی می‌تواند اثر مثبتی بر رشد اقتصادی و سطح اشتغال داشته باشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که اصلاحات و تغییر قوانین مالیاتی، گاهی موجب افزایش سرمایه‌گذاری به ویژه در بخش تولیدی می‌شود.

برنامه‌ریزی مالیاتی نقش کلیدی در مدیریت بار مالیاتی و فراهم آوردن منابع لازم برای سرمایه‌گذاری ایفا می‌کند. شرکت‌ها، با استفاده از معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی، بهره‌گیری از اعتبارهای مالیاتی، یا انتقال بخشی از سود به حوزه‌های با نرخ مالیاتی کمتر،

می‌توانند هزینه‌های مالیاتی خود را کاهش دهند و منابع بیشتری را به توسعه و فعالیت‌های مولد اختصاص دهند.

با این وجود، بهره‌گیری نامناسب یا غیرقانونی از این ابزارها می‌تواند مشکلاتی چون مواجهه با جریمه‌های مالیاتی و آسیب به اعتبار سازمان را به همراه داشته باشد. از این رو، استفاده از برنامه‌ریزی مالیاتی باید با دقت و براساس چارچوب‌های قانونی انجام شود.

تأثیر مالیات بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در صنایع مختلف، متغیر است. در صنایع با حاشیه سود پایین، هرگونه افزایش در نرخ مالیات اثر منفی بیشتری دارد زیرا سهم کمتری از سود برای سرمایه‌گذاری مجدد باقی می‌ماند. در صنایع با سودآوری بالاتر، تأثیر این متغیر ممکن است کمتر باشد.

همچنین اندازه سازمان نیز عامل موثری به شمار می‌رود. شرکت‌های بزرگ معمولاً دسترسی به منابع و تخصص بیشتری برای مدیریت مسائل مالیاتی دارند و می‌توانند از راهبردهای پیچیده‌تری برای کاهش فشار مالیاتی استفاده کنند. در حالی که شرکت‌های کوچک‌تر اغلب با محدودیت منابع روبه‌رو هستند و ممکن است در مقابل افزایش نرخ‌های مالیاتی آسیب‌پذیرتر باشند.

در بسیاری از کشورها، دولت‌ها از طریق اعطای مشوق‌های مالیاتی، شرکت‌ها را به سرمایه‌گذاری در بخش‌ها یا مناطق خاص ترغیب می‌کنند. این مشوق‌ها از جمله معافیت مالیاتی، کاهش نرخ مالیات، و اعطای اعتبار مالیاتی هستند که هر یک می‌تواند اثر مثبتی بر افزایش سرمایه‌گذاری سازمان‌ها داشته باشد.

در مجموع، تأثیر مالیات بر تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری پدیده‌ای چندبعدی و پیچیده است که به عوامل گوناگونی مانند نرخ و ساختار مالیات، ویژگی‌های صنعت، اندازه و توان مدیریتی شرکت و مشوق‌های ارائه‌شده بستگی دارد. اتخاذ تصمیمات بهینه در زمینه سرمایه‌گذاری نیازمند شناخت کامل شرایط مالیاتی، بهره‌گیری صحیح از ظرفیت‌ها و مشاوره با متخصصان این حوزه است تا هم اهداف رشد و توسعه تحقق یابد و هم ساختار بهینه مالیاتی برقرار گردد.

۳. نقش محدودیت‌های مالی در برنامه‌ریزی مالیاتی

محدودیت‌های مالی به شرایطی اشاره دارد که شرکت‌ها در آن با دشواری تأمین منابع مالی مورد نیاز خود مواجه هستند. این وضعیت می‌تواند تصمیمات مدیریتی را، به‌ویژه در حوزه برنامه‌ریزی مالیاتی، تحت تأثیر قرار دهد. زمانی که شرکت با محدودیت‌های مالی روبرو است، توان آن در بهره‌برداری از فرصت‌های مالیاتی کاهش می‌یابد؛ زیرا برخی از راهبردهای کاهش مالیات به سرمایه‌گذاری اولیه نیاز دارند که فراهم کردن آن برای شرکت‌هایی با منابع مالی محدود ممکن نیست.

در چنین شرایطی، شرکت‌ها معمولاً به دنبال روش‌هایی هستند که هزینه اجرایی کمتری داشته و موردنیازشان را با امکانات موجود تأمین کند. بهره‌گیری از معافیت‌های مالیاتی، استفاده از اعتبارهای مالیاتی و انتخاب مقررات مالیاتی ترجیحی، گزینه‌هایی است که این دسته از شرکت‌ها نسبت به آن تمایل بیشتری دارند. همچنین پژوهش‌ها نشان می‌دهد شرکت‌هایی که محدودیت مالی کمتری تجربه می‌کنند، به دلیل دسترسی به منابع مالی بیشتر، تمایل دارند از استراتژی‌های پیشرفته‌تر و گاهی پرریسک‌تر مالیاتی استفاده کنند. برعکس، شرکت‌هایی که با محدودیت مالی شدید روبرو هستند، محتاط‌تر عمل می‌کنند و اغلب از ریسک‌پذیری در اتخاذ سیاست‌های پیچیده مالیاتی می‌پرهیزند. علاوه بر این، چنین شرکت‌هایی ممکن است توان مالی لازم برای استفاده از خدمات مشاوران متخصص مالیاتی را نداشته باشند. در نتیجه، برنامه‌ریزی مالیاتی این شرکت‌ها ممکن است کمتر کارشناسی و بهینه انجام شود و احتمال بروز خطا یا عدم بهره‌مندی از فرصت‌های قانونی مالیاتی افزایش می‌یابد.

برای مدیریت این محدودیت‌ها، شرکت‌ها می‌توانند با اقداماتی چون بهبود مدیریت نقدینگی، کاهش هزینه‌های غیرضروری و افزایش بهره‌وری داخلی، منابع مالی کافی را جهت اتخاذ استراتژی‌های مناسب مالیاتی تأمین کنند. به کارگیری فناوری‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی نوین نیز می‌تواند نقش مهمی در کاهش هزینه‌ها و افزایش دقت فرایندهای مالیاتی ایفا کند و باعث ارتقای عملکرد شرکت در حوزه برنامه‌ریزی مالیاتی شود.

خلاصه، می‌توان گفت محدودیت‌های مالی یکی از چالش‌های مهم در مسیر برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌هاست. اما با تکیه بر مدیریت کارآمد و استفاده از راهکارهای نوآورانه و

متناسب با وضعیت مالی شرکت، می‌توان این چالش را تا حد زیادی کنترل و برنامه‌ریزی مالیاتی مؤثرتری را در سازمان پیاده‌سازی کرد.

۴. تأثیر ویژگی‌های هیأت‌مدیره بر برنامه‌ریزی مالیاتی

هیأت‌مدیره به‌عنوان بالاترین نهاد تصمیم‌گیری در شرکت‌ها، نقش کلیدی در تعیین استراتژی‌ها و سیاست‌های کلی شرکت دارد. ویژگی‌های این نهاد می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر نحوه برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌ها بگذارد و جهت‌گیری اقدامات مدیریت را در حوزه مالیات تعیین کند.

اندازه هیأت‌مدیره یکی از عواملی است که می‌تواند بر برنامه‌ریزی مالیاتی تأثیرگذار باشد. وجود اعضای بیشتر معمولاً تنوع دیدگاه‌ها و تخصص را افزایش می‌دهد و این امر ممکن است شرکت را در استفاده از استراتژی‌های جدید و پیشرفته مالیاتی یاری کند. مطالعات مختلف نشان داده‌اند که شرکت‌هایی با هیأت‌مدیره بزرگ‌تر معمولاً شفافیت بالاتری در امور مالیاتی دارند و از سیاست‌های مالیاتی پیچیده‌تر با موفقیت بیشتری بهره می‌برند.

استقلال هیأت‌مدیره، به ویژه حضور اعضای غیرموظف، نقش مهمی در نظارت بر تصمیمات مدیریتی ایفا می‌کند. هیأت‌مدیره‌های مستقل‌تر اغلب تمایل به اجرای استراتژی‌های مالیاتی محافظه‌کارانه دارند تا ریسک‌های قانونی و شهرت شرکت را به حداقل برسانند و اطمینان حاصل کنند که قوانین و مقررات مالیاتی به درستی رعایت می‌شود.

دانش مالی اعضای هیأت‌مدیره عامل دیگری است که بر کیفیت برنامه‌ریزی مالیاتی اثرگذار است. اعضای دارای تخصص مالی معمولاً مهارت بیشتری در شناسایی فرصت‌های مالیاتی و طراحی استراتژی‌های بهینه جهت کاهش بار مالیاتی دارند. پژوهش‌ها بیانگر آن است که هیأت‌مدیره‌هایی با دانش مالی بالاتر به استفاده اثربخش‌تر از روش‌های اجتناب مالیاتی گرایش دارند، اما این رویکردها معمولاً بر اساس رعایت موازین قانونی اتخاذ می‌شود.

دوره تصدی مدیرعامل نیز در اثربخشی برنامه‌ریزی مالیاتی تأثیرگذار است. مدیرعاملانی که مدت زمان بیشتری در رأس امور شرکت قرار دارند، از آشنایی بیشتری با ساختار سازمان و قوانین مالیاتی برخوردار هستند و این امر امکان طراحی و اجرای برنامه‌های

مالیاتی کارآمدتر را فراهم می‌آورد. تحقیقات معتبر نشان داده‌اند که ارتباط آماری مثبتی بین طول دوره تصدی مدیرعامل و استفاده بهینه از راهبردهای مالیاتی وجود دارد. ترکیب جنسیتی هیأت‌مدیره هم عامل مهمی در شکل‌گیری رویکرد شرکت نسبت به مسائل مالیاتی است. برخی مطالعات تأکید دارند که حضور زنان در هیأت‌مدیره می‌تواند منجر به اتخاذ رویکرد محتاطانه‌تر در حوزه مالیات شود چراکه کنترل ریسک و توجه به پیامدهای تصمیمات مالی در میان زنان بیشتر مشاهده می‌شود.

مالکیت سهام توسط اعضای هیأت‌مدیره نیز انگیزه‌های آن‌ها را در زمینه برنامه‌ریزی مالیاتی تحت تأثیر قرار می‌دهد. هرچه اعضای هیأت‌مدیره سهم بیشتری در شرکت داشته باشند، تمایل آن‌ها به کاهش بدهی‌های مالیاتی و افزایش سود خالص شرکت بیشتر خواهد شد، چرا که مستقیماً بر منافع مالی شخصی ایشان نیز اثر می‌گذارد.

تعدد عضویت اعضا در هیأت‌مدیره شرکت‌های دیگر، می‌تواند منبع کسب تجربه و دانش در حوزه استراتژی‌های مالیاتی باشد. این افراد با کسب تجارب متنوع از شرکت‌های مختلف، توانایی تلفیق و استفاده از راهکارهای موفق را در برنامه‌ریزی مالیاتی یک شرکت افزایش می‌دهند.

در مجموع، می‌توان گفت ویژگی‌های هیأت‌مدیره از جمله اندازه، ترکیب، استقلال، دانش مالی، دوره تصدی، ترکیب جنسیتی، سطح مالکیت سهام و گستره تجربیات اعضا، نقش تعیین‌کننده‌ای در برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌ها دارند. به همین دلیل، انتخاب اعضا و ترکیب مناسب هیأت‌مدیره، می‌تواند ابزار موثری در جهت کاهش بار مالیاتی شرکت و بهینه‌سازی سیاست‌های مالی آن باشد. همچنین توصیه می‌شود مدیران مالی و سیاستگذاران شرکتی به طور مستمر تأثیر این متغیرها را بررسی کرده و در ترکیب هیأت‌مدیره به ایجاد تنوع و استفاده از تجارب و تخصص‌های گوناگون توجه ویژه‌ای داشته باشند.

تحلیل یافته‌های مقاله

مطالعات و تحلیل‌های صورت گرفته در خصوص تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت در سازمان‌ها، تصویر روشنی از اهمیت و نقش چندبعدی مالیات در فرایندهای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری سازمانی ارائه می‌دهد. بررسی مبانی نظری و پژوهش‌های

پیشین نشان می‌دهد که مالیات نه تنها به عنوان منبع اصلی درآمد برای دولت‌ها، بلکه به عنوان یک متغیر استراتژیک برای تصمیمات مدیریتی، سودآوری، سرمایه‌گذاری و ساختار سرمایه شرکت‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد.

یکی از مهم‌ترین یافته‌ها، تأثیر مستقیم و غیرمستقیم مالیات بر تصمیمات مدیریتی و نحوه تخصیص منابع شرکت‌ها است. تغییرات مداوم در قوانین مالیاتی، پیچیدگی نظام‌های مالیاتی و تفاوت میان نظام‌های مالیاتی کشورها، باعث می‌شود برنامه‌ریزی مدیریت نیازمند آگاهی و تخصص همه‌جانبه در این زمینه باشد. مدیران برای حفظ سلامت مالی شرکت، افزایش سودآوری و دستیابی به رشد و پایداری، باید به طور فعالانه مساله مالیات را در سیاست‌ها و برنامه‌های خود لحاظ کنند.

از دیگر محورهای مهم یافته‌ها می‌توان به نقش هیأت‌مدیره اشاره کرد. ویژگی‌های هیأت‌مدیره از ابعاد مختلف همچون اندازه، استقلال، دانش مالی، دوره تصدی مدیرعامل، ترکیب جنسیتی و میزان مالکیت سهام از سوی اعضا، همگی به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر نحوه برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌ها تأثیرگذارند. وجود ترکیب متنوع و متخصص در ساختار هیأت‌مدیره می‌تواند موجب اجرای استراتژی‌های پیشرفته‌تر و اثربخش‌تر مالیاتی شود و ریسک‌های احتمالی ناشی از قوانین و مقررات را به حداقل برساند.

بررسی پژوهش‌های داخلی نشان داد که شرکت‌ها و مدیران ایرانی نیز به تدریج به اهمیت برنامه‌ریزی مالیاتی و استفاده از مشوق‌های مالیاتی در بهینه‌سازی هزینه‌ها، افزایش سودآوری و مدیریت ریسک‌ها پی برده‌اند. اقداماتی همچون مشاوره با متخصصان مالیاتی، بررسی مداوم قوانین و مقررات، استفاده از مشوق‌ها و معافیت‌های موجود، و طراحی سیاست‌های داخلی انعطاف‌پذیر، همگی از جمله راهکارهای پیشنهادی در این زمینه به شمار می‌روند.

همچنین، یافته‌ها تأکید دارند که مالیات، نه تنها بر جریان نقدینگی و سود و زیان بنگاه‌ها اثرگذار است، بلکه نقشی تعیین‌کننده در تصمیم‌گیری‌های کلان همچون انتخاب محل سرمایه‌گذاری یا سیاست تقسیم سود ایفا می‌کند. اجرای سیاست‌های مناسب مالیاتی می‌تواند ضمن کاهش تعهدات و هزینه‌های مالیاتی، به ارتقای عملکرد مالی و تقویت رقابت‌پذیری سازمان‌ها کمک کند.

جمع‌بندی نتایج نشان می‌دهد توجه مستمر مدیران به تحولات مالیاتی، تقویت دانش تخصصی در هیأت‌مدیره و استفاده هوشمندانه از ظرفیت‌های قانونی و مشوق‌های مالیاتی، می‌تواند مسیر رشد و توسعه پایدار شرکت‌ها را هموار سازد و آن‌ها را در برابر ریسک‌ها و تهدیدهای محیطی مرتبط با نظام مالیاتی محافظت کند. بنابراین، برنامه‌ریزی سیستماتیک و علمی در حوزه مالیات، از ملزومات مدیریت موفق در فضای اقتصادی پیچیده و رقابتی امروز به شمار می‌رود.

چالش‌های موجود در نظام مالیاتی

نظام مالیاتی به عنوان یکی از ارکان اصلی تامین مالی دولت‌ها و ابزار تنظیم حرکت‌های اقتصادی، همواره با چالش‌های متعدد و پیچیده‌ای مواجه است که می‌تواند کارآمدی آن را تحت تاثیر قرار دهد و فرآیند برنامه‌ریزی مدیریت را در سازمان‌ها و شرکت‌ها دشوار سازد.

یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، تغییرات مکرر قوانین و مقررات مالیاتی است که باعث می‌شود بنگاه‌های اقتصادی و مدیران مالی در برنامه‌ریزی‌های بلندمدت خود با عدم اطمینان مواجه شوند. این نوسانات و اصلاحات پی‌درپی، به ویژه زمانی که با شفافیت و اطلاع‌رسانی کافی همراه نباشد، موجب افزایش هزینه‌های انطباق و ریسک عملیاتی برای شرکت‌ها خواهد شد. در بسیاری از کشورها، پیچیدگی ساختار و فرآیندهای نظام مالیاتی از دیگر عوامل ایجاد چالش است. ابهام در مفاد قانونی، تنوع و تفاوت در تفسیر قوانین توسط مراجع مالیاتی، و وجود رویه‌های طولانی و زمان‌بر در رسیدگی به پرونده‌های مالیاتی، می‌تواند سبب سردرگمی مدیران و کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری شود. سطح و نرخ بالای مالیات‌ها نیز یکی دیگر از دغدغه‌های فعالان اقتصادی است. این وضعیت نه تنها سودآوری و نقدینگی شرکت‌ها را کاهش می‌دهد، بلکه گاهی موجب گسترش فرار مالیاتی یا مهاجرت سرمایه‌ها به مناطق با مشوق‌های مالیاتی بیشتر و نرخ مالیاتی پایین‌تر می‌شود. در چنین شرایطی، رقابت کشورها و مناطق مختلف برای جذب سرمایه با اعطای معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی تشدید می‌شود و شرکت‌ها به دنبال بهره‌برداری حداکثری از این فرصت‌ها هستند؛ امری که در بلندمدت می‌تواند به کاهش منابع مالی دولت‌ها منجر شود.

ضعف در زیرساخت‌های اطلاعاتی و فناوریانه نظام مالیاتی، از دیگر مشکلات قابل توجه است. عدم یکپارچگی اطلاعات مالی، ضعف در سامان‌دهی بانک‌های اطلاعاتی و نبود دسترسی سریع به داده‌های مالی موجب می‌شود امکان شناسایی درآمدهای واقعی و وضع مالیات عادلانه کاهش یابد و راه برای اجتناب یا فرار مالیاتی باز بماند. مسئله دیگر، کافی نبودن تخصص و تجربه نیروی انسانی فعال در نظام مالیاتی است. کارگزاران مالیاتی، حساب‌رسان و مدیران مالی لازم است به طور مستمر آموزش‌های به‌روز را دریافت کنند تا توانایی تحلیل و اجرای صحیح قوانین مالیاتی پیچیده را داشته باشند. کمبود نیروی متخصص منجر به تفسیرهای اشتباه، تعلل در رسیدگی و تضییع حقوق مؤدیان خواهد شد.

نابرابری‌ها و بی‌عدالتی احتمالی در توزیع بار مالیاتی نیز از چالش‌های مهم این حوزه است. گاه نظام مالیاتی به گونه‌ای عمل می‌کند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به نسبت درآمد و سود خود سهم بزرگ‌تری از مالیات می‌پردازند، در حالی که شرکت‌های بزرگ، با استفاده از راهکارهای پیچیده برنامه‌ریزی مالیاتی، بار کمتری متحمل می‌شوند. این مساله نه تنها عدالت اجتماعی را تهدید می‌کند بلکه موجب کاهش انگیزه کارآفرینی و توسعه کسب‌وکارهای نوپا می‌شود.

فقدان هماهنگی و همسویی بین سیاست‌های مالیاتی و سایر سیاست‌های اقتصادی کشور می‌تواند منجر به بروز مشکلات مضاعف گردد. سیاست‌هایی چون کنترل تورم، حمایت از تولید، جذب سرمایه‌گذاری و توسعه صادرات باید در تعامل و هم‌افزایی با نظام مالیاتی طراحی و اجرا شوند تا بیشترین اثربخشی را داشته باشند. رفع چالش‌های نظام مالیاتی نیازمند اصلاحات ساختاری، ارتقای شفافیت و ثبات قوانین، به‌کارگیری فناوری‌های نوین، تقویت نیروی انسانی متخصص، و حمایت از عدالت مالیاتی است تا ضمن تحقق اهداف درآمدی دولت‌ها، زمینه بهبود فضای کسب‌وکار و توسعه پایدار اقتصادی فراهم گردد.

پیشنهادهای برای بهینه‌سازی مدیریت مالیاتی در شرکت‌ها

بهینه‌سازی مدیریت مالیاتی در شرکت‌ها نه تنها به کاهش هزینه‌های مالیاتی کمک می‌کند، بلکه می‌تواند از طریق افزایش سودآوری و کارایی مالی، زمینه رشد و توسعه پایدار

سازمان را نیز فراهم سازد. در این راستا، توجه به مجموعه‌ای از اقدامات پیشنهادی می‌تواند برای مدیران و تصمیم‌گیرندگان شرکت‌ها موثر باشد:

۱. توسعه دانش مالیاتی در سطح مدیریت و هیأت‌مدیره

افزایش سطح آگاهی و دانش اعضای هیأت‌مدیره و مدیران نسبت به قوانین و مقررات مالیاتی، کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی مالیاتی با دقت بیشتری انجام و ریسک‌های مربوط به عدم رعایت قوانین کاهش یابد. برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و استفاده از تجربیات مشاوران مالیاتی توصیه می‌شود.

۲. بهره‌گیری از تیم تخصصی امور مالیاتی

تشکیل یا تقویت تیم تخصصی مالیاتی در شرکت، امکان پایش مداوم تغییرات قوانین و دستورالعمل‌های مالیاتی و پیاده‌سازی به‌موقع راهکارهای مناسب را فراهم می‌سازد. این تیم می‌تواند مسئولیت شناسایی فرصت‌ها و مشوق‌های مالیاتی و مدیریت بهینه تعهدات شرکت را بر عهده گیرد.

۳. تدوین و اجرای سیاست‌های شفاف مالیاتی

ایجاد سیاست‌ها و فرآیندهای شفاف مالی و مالیاتی، نه تنها به ارتقاء شفافیت و پاسخگویی کمک می‌کند، بلکه امکان ارزیابی و پایش مستمر عملکرد مالیاتی شرکت را نیز فراهم می‌سازد. مستندسازی تمامی اقدامات مالیاتی و استفاده از فناوری‌های نوین برای ثبت و تحلیل داده‌ها، می‌تواند چشم‌انداز مناسب‌تری برای برنامه‌ریزی آینده ارائه دهد.

۴. توجه به ساختار و ترکیب هیأت‌مدیره

توجه به ترکیب اعضای هیأت‌مدیره از لحاظ تخصص مالی، جنسیت، سابقه مدیریتی و مالکیت سهام، می‌تواند در اتخاذ تصمیمات کارآمدتر مالیاتی موثر باشد. توصیه می‌شود تنوع تخصص و سوابق حرفه‌ای اعضا افزایش یابد تا چشم‌اندازهای جدید و سازنده در حوزه برنامه‌ریزی مالیاتی ایجاد شود.

۵. استفاده از تحلیل مالی برای انتخاب بهینه پروژه‌ها

در فرآیند تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید یا توسعه فعالیت‌ها، تاثیر مالیات بر سودآوری و جریان نقدینگی باید به صورت دقیق تحلیل شود. انتخاب محل

احداث پروژه، ساختار سرمایه و زمان‌بندی سرمایه‌گذاری، باید با در نظر گرفتن نرخ‌های مالیاتی و فرصت‌های معافیت اجرا شود.

۶. بهره‌برداری از مشوق‌ها و فرصت‌های مالیاتی

استفاده حداکثری از معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی از جمله مناطق آزاد تجاری، سرمایه‌گذاری‌های خاص و تخفیفات مالیاتی، می‌تواند بار مالیاتی شرکت را کاهش دهد. شرکت‌ها باید از طریق مطالعه دقیق قوانین و مذاکره با مراجع ذی‌ربط نسبت به بهره‌مندی از این فرصت‌ها اقدام کنند.

۷. مدیریت نقدینگی برای تأمین تعهدات مالیاتی

ایجاد برنامه دقیق برای مدیریت جریان‌های نقدی به منظور پرداخت به‌موقع مالیات‌ها، ریسک عدم پرداخت یا جریمه‌های مالیاتی را کاهش می‌دهد. توصیه می‌شود برنامه‌های بودجه‌ریزی و پیش‌بینی‌های جریان نقدی شرکت همواره متناسب با تعهدات مالیاتی تنظیم شود.

۸. پایش مستمر تغییرات قوانین و مقررات

شرکت‌ها باید همواره تغییرات احتمالی در قوانین و دستورالعمل‌های مالیاتی را مورد پایش قرار دهند و آثار آن بر برنامه‌ها و سیاست‌های مالی را به‌روزرسانی کنند. ارتباط مستمر با مراجع قانونی و انجمن‌های تخصصی می‌تواند شرکت را در برابر ریسک‌های ناشی از تغییر قوانین محافظت کند.

۹. تقویت فرهنگ سازمانی مبتنی بر رعایت اخلاق مالیاتی

ایجاد فرهنگ سازمانی مبنی بر شفافیت، انضباط و رعایت اخلاق مالیاتی موجب اعتماد بیشتر ذینفعان و کاهش ریسک‌های قانونی و اعتباری می‌شود. توصیه می‌شود ریسک‌های اعتباری و شهرت شرکت نیز در برنامه‌ریزی مالیاتی در نظر گرفته شود.

۱۰. ارزیابی دائمی سیاست‌های مالیاتی

شرکت‌ها باید به صورت دوره‌ای سیاست‌های مالیاتی خود را مورد ارزیابی قرار دهند تا ضمن شناسایی نقاط ضعف و قوت، به اصلاح و بهبود مستمر این سیاست‌ها بپردازند و از بروز مشکلات احتمالی پیشگیری کنند.

استفاده از یک رویکرد جامع و یکپارچه در مدیریت مالیاتی، از طریق تلفیق دانش تخصصی، شفافیت در عملکرد، توجه به منابع انسانی و استفاده از فرصت‌های قانونی، می‌تواند شرکت‌ها را در مسیر رشد پایدار و تحقق اهداف استراتژیک یاری کند.

پیشنهادهای برای سیاست‌گذاران مالیاتی

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر درباره تأثیر مالیات بر برنامه‌ریزی مدیریت در شرکت‌ها و سازمان‌ها و همچنین نقش متغیرهای مدیریتی و ساختاری بر بهره‌وری سیاست‌های مالیاتی، می‌توان پیشنهادهای زیر را برای سیاست‌گذاران مالیاتی ارائه داد:

۱. سیاست‌گذاران باید هنگام طراحی و بازنگری قوانین مالیاتی، به اهمیت شفافیت و ثبات مقررات توجه ویژه‌ای داشته باشند. تغییرات مکرر، پیچیدگی قوانین و ابهام در دستورالعمل‌های اجرایی، موجب دشواری در برنامه‌ریزی مالیاتی شرکت‌ها شده و به نااطمینانی‌های اقتصادی دامن می‌زند. بنابراین، ایجاد یک نظام مالیاتی شفاف و پایدار می‌تواند اعتماد بنگاه‌ها را افزایش داده و زمینه تصمیم‌گیری آگاهانه و سرمایه‌گذاری بلندمدت را فراهم آورد.

۲. در نظر گرفتن مشوق‌های مالیاتی هدفمند برای افزایش سرمایه‌گذاری و رشد کسب‌وکارها به ویژه در صنایع اولویت‌دار، مناطق کمتر توسعه‌یافته یا فعالیت‌های دانش‌بنیان ضروری است. این مشوق‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که ضمن ترغیب فعالان اقتصادی به توسعه، از سوءاستفاده و اجتناب مالیاتی جلوگیری شود و اثرگذاری مثبت بر سودآوری و اشتغال کشور به همراه داشته باشد.

۳. تقویت نظارت بر اجرای قوانین مالیاتی و افزایش تعامل بین سازمان امور مالیاتی و شرکت‌ها، می‌تواند به رفع ابهامات و تسهیل اجرای تعهدات مالیاتی شرکت‌ها کمک کند. ارائه آموزش‌های تخصصی، راهنمایی و مشاوره به مدیران مالی و حسابداران شرکت‌ها، در افزایش آگاهی مالیاتی و کاهش ریسک تخلفات و اشتباهات تأثیرگذار است.

۴. در تدوین سیاست‌های مالیاتی باید به تأثیر ویژگی‌های هیأت‌مدیره و ساختار مدیریتی شرکت‌ها بر میزان رعایت قوانین مالیاتی و انگیزه برای استفاده صحیح از معافیت‌ها و مشوق‌ها توجه شود. تشویق به استفاده از مدیران و اعضای هیأت‌مدیره با تخصص مالی

و تجربه مرتبط می‌تواند به ارتقاء کیفیت برنامه‌ریزی مالیاتی و بهینه‌سازی ساختار هزینه‌های شرکت منجر شود.

۵. همچنین سیاست‌گذاران باید به نقش نقدینگی شرکت‌ها و آثار مقررات مالیاتی بر جریان‌های نقدی توجه کنند. تنظیم زمان‌بندی پرداخت مالیات و در نظر گرفتن شرایط خاص شرکت‌های کوچک و متوسط، می‌تواند در کاهش فشارهای نقدینگی موثر باشد و تداوم فعالیت اقتصادی را تضمین کند.

۶. پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران با تکیه بر شواهد و داده‌های پژوهشی، به ارزیابی مستمر تأثیر سیاست‌های مالیاتی بر رفتار شرکت‌ها بپردازند. استفاده از بازخورد فعالان اقتصادی و نهادهای حرفه‌ای، زمینه بهبود و به‌روزرسانی قوانین و مقررات مالیاتی را فراهم می‌سازد.

موفقیت سیاست‌های مالیاتی مستلزم رویکردی جامع، پایدار و تعاملی است تا هم منابع مالی دولت تأمین گردد و هم زمینه رشد پایدار و افزایش بهره‌وری بنگاه‌ها فراهم شود.

منابع

۱. اسدی راوری، درس، گرکز، منصور. ۱۳۹۶. بررسی بیش اعتمادی مدیریتی بر برنامه ریزی مالیاتی در ۵۰ شرکت برتر بورسی پذیرفته شده در بورس تهران. اولین کنفرانس ملی نقش حسابداری، اقتصاد و مدیریت
۲. اسلامیان دهکردی، خاطره. ۱۴۰۳. تاثیر ریسک شرکت بر برنامه ریزی مالیاتی (مورد مطالعه: شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران). دهمین کنفرانس بین المللی مطالعات بین رشته ای در مدیریت و مهندسی
۳. اسلامی منصوره، نوری نجفی، نورالدین، نوری نجفی طاهره. ۱۴۰۲. نقش برنامه ریزی مالیاتی و ساختار بدهی در همزمانی قیمت سهام. نوزدهمین کنفرانس بین المللی مدیریت، اقتصاد و توسعه
۴. بندریان، امیرعلی و موسوی، سید سعید. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین برنامه ریزی مالیاتی و هزینه های نمایندگی با تاکید بر نقش ارتباطات سیاسی در بورس اوراق بهادار تهران. چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۳(۳۰)، ۹۶-۱۱۳.
۵. بزاززاده تربتی، حمیدرضا. کبیری محمدتقی. علی زاده، اکبر قاسم. ۱۴۰۲. تاثیر مدیریت سود و برنامه ریزی مالیاتی بر ارزش شرکت با تاکید بر کیفیت حسابرسی. دومین همایش ملی پژوهش های کاربردی نوین در حسابداری
۶. بهارمقدم، مهدی و نبی زاده، فریبا. ۱۳۹۵. بررسی تاثیر درماندگی مالی بر اجتناب مالیاتی شرکتها با لحاظ تحریم های اقتصادی. چهارمین کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری با رویکرد ارزش آفرینی
۷. پاک مرام عسگر، مددی زاده ابراهیم، بهنمون یعقوب. ۱۳۹۳. تأثیر برنامه ریزی مالیاتی شرکتها بر عملکرد آنها در بازار. پژوهشنامه مالیات. ۱۳۹۳؛ ۲۲ (۲۴)
۸. حکمت، هانیه. حیدرزاده، وحید. کندی، خلیفه و علیزاده، شکوفه. ۱۴۰۲. تاثیر عملکرد مسئولیت پذیری اجتماعی بر ارتباط بین برنامه ریزی مالیاتی و ارزش شرکت. پژوهش های تجربی حسابداری ۴. ۱۱۰-۱۳.
۹. خنجری مهتاب، کوچ، حسین. ۱۴۰۲. بررسی نقش تعدیلگری مالکیت عمده دولتی بر رابطه هزینه نمایندگی و برنامه ریزی مالیاتی در شرکت های پذیرفته

- شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین کنفرانس بین‌المللی توانمندی مدیریت، مهندسی صنایع، حسابداری و اقتصاد
۱۰. رضایی، راضیه، دهقانی، مریم. ۱۴۰۲. بررسی برنامه ریزی مالیاتی و درآمد پایدار در شهرداری شیراز، اولین کنفرانس ملی آنالیز داده‌ها
۱۱. شریفی حقیقی، عبدالخالق و اسدی، هدایت. ۱۴۰۲. بررسی رابطه بین مدیریت سود، برنامه ریزی مالیاتی و چسبندگی هزینه در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران، اولین کنفرانس ملی آنالیز داده‌ها
۱۲. شهابی، علی رضا، گودرزی، مصطفی. ۱۳۹۸. بررسی رابطه بین هزینه نمایندگی و برنامه ریزی مالیاتی با نقش میانجی ساختار مالکیت در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران، ششمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در مدیریت، اقتصاد و توسعه
۱۳. طباطبایی حکیم، سید محمد رضا. ۱۳۹۸. بررسی ارتباط بین صحت پیش بینی سود و برنامه ریزی مالیاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. چهارمین کنفرانس ملی در حسابداری، مدیریت و مهندسی مالی با تاکید در پارادایم های منطقه و جهان
۱۴. عاطفی نژاد، اعظم. ۱۳۹۹. بررسی کیفیت سود و برنامه ریزی مالیاتی با نقش میانجی عملکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. ششمین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد سالم در بانک، بورس و بیمه
۱۵. عرب، روح اله، سلمانی، سحر. ۱۳۹۸. پراکندگی جغرافیایی و برنامه ریزی مالیاتی. دومین کنفرانس ملی تحقیقات بنیادین در مدیریت و حسابداری
۱۶. غضنفری، سجاد. ۱۴۰۰. بررسی سود مدیریت و برنامه ریزی مالیاتی با نقش میانجی کیفیت حسابداری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. هشتمین کنگره ملی تازه یافته در مدیریت و مهندسی صنایع با تاکید بر توانمندی و هوش رقابت

۱۷. فلاح زواره، محمدحسین، بیگلر، کیومرث. ۱۴۰۲. تاثیر برنامه ریزی مالیاتی و محدودیت مالی بر سرمایه گذاری. چشم انداز حسابداری و مدیریت ۷۹. ۲۲۶-۲۱۲
۱۸. قوتمند جزی، عبدالمجید. عرب مازار یزدی، محمد، صفرزاده بندری، محمدحسین. ۱۴۰۰. نقش متنوع سازی استراتژی های برنامه ریزی مالیاتی در تبیین رابطه اجتناب مالیاتی با ریسک مالیاتی. پژوهش های حسابداری مالی ۴. ۴۱-۶۶
۱۹. کرمانی، ایمان و شمس الدینی، سکینه. ۱۴۰۰. بررسی رابطه توانایی مدیریتی با برنامه ریزی مالیاتی و آنتروپی صورت های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. هفتمین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری و توسعه اقتصادی
۲۰. کمجانی، فریبا. ۱۴۰۲. بررسی پیش بینی سود مدیریت و برنامه ریزی مالیاتی با نقش میانجی خوانایی گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. اولین کنفرانس بین المللی توانمندی مدیریت، مهندسی صنایع، حسابداری و اقتصاد
۲۱. گرکز، منصور و بشروتن، موسی. ۱۳۹۶. بررسی تاثیرگذاری برنامه ریزی مالیاتی و حاکمیت شرکتی بر ارزش حقوق صاحبان سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. غیر دولتی - مؤسسه های آموزش عالی غیردولتی-غیرانتفاعی - مؤسسه آموزش عالی حکیم جرجانی - دانشکده علوم انسانی و مدیریت
۲۲. محمدی، محمد. ۱۴۰۱. اثر تعدیل کننده ویژگی های هیات مدیره بر رابطه بین ارزش شرکت و برنامه ریزی مالیاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه تحلیل بازار سرمایه ۱۳۲. ۱-۱۰۲
۲۳. مرادی آبده گاه، مهرزاد و مرادی آبده گاه، میلاد. ۱۴۰۲. تاثیر برنامه ریزی مالیاتی در رابطه خوش بینی مدیران و هزینه تحقیق و توسعه در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. اولین کنفرانس ملی آنالیز داده ها

۲۴. مسیحی پور، کورش، علی پور، حسین، عامری، ریحانه. ۱۴۰۰. توانایی مدیریت و برنامه ریزی مالیاتی؛ تجارت بین هزینه های مالیاتی و غیر مالیاتی. دومین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری
۲۵. معطوفی، علیرضا، نجاری، محمود. ۱۳۹۷. بررسی رابطه دوره تصدی مدیرعامل و برنامه ریزی مالیاتی: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران. پژوهشنامه مالیات ۱۳۵-۱۵۵
۲۶. مومنی، فرزاد. ۱۴۰۳. بررسی پیش بینی سود مدیریت و برنامه ریزی مالیاتی با نقش میانجی کیفیت سود. هفتمین کنگره ملی در علوم انسانی
۲۷. مومنی هلالی، نسیم. حیدرپور، فرزانه. ۱۳۹۸. تاثیر ویژگی های هیات مدیره بر رابطه میان برنامه ریزی مالیاتی و ارزش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دومین کنفرانس ملی تحقیقات بنیادین در مدیریت و حسابداری
۲۸. نیکزاد قادیکلایی، مهدیس. باقریان اسفندانی، عادل، میر محمدی شکتائی، سید محمد. ۱۴۰۳. تاثیر راهبردهای مالیاتی بر خطر درماندگی مالی شرکتهای نشریه کنکاش مدیریت و حسابداری ۳. ۱۴-۶۷
۲۹. ولدی، زهره. ۱۴۰۱. تاثیر نقش تعدیلگر هیات مدیره بر ارزش شرکت و برنامه ریزی مالیاتی. سومین کنفرانس ملی مدیریت بازرگانی، کارآفرینی و حسابداری ایران

